

Vergaderjaar 2013–2014

24 587

Justitiële Inrichtingen

Nr. 567

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 november 2013

In het begrotingsakkoord 2014 is opgenomen dat tbs-kliniek Veldzicht te Balkbrug open blijft. In deze brief, waar het lid Van Toorenborg van uw Kamer om heeft gevraagd in de Regeling van Werkzaamheden van 15 oktober jl. (Handelingen II 2013/14, nr. 13), ga ik in op de wijze waarop deze afspraak is uitgewerkt en op de consequenties daarvan.

In het Masterplan DJI, waarover ik in april en juni driemaal met uw Kamer heb gedebatteerd, was Veldzicht opgenomen op de lijst van te sluiten inrichtingen. Dat besluit was noodzakelijk vanwege enerzijds het teruglopende aantal tbs-opleggingen door de rechter, en anderzijds de grote financiële taakstelling die aan de Dienst Justitiële Inrichtingen is opgedragen. In de tbs-sector is sprake van een forse en groeiende overcapaciteit, die moet worden teruggedrongen. In het convenant dat ik in april 2013 met brancheorganisaties GGZ Nederland en de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland heb gesloten, is daarom – naast een groot aantal inhoudelijke afspraken – opgenomen dat gericht moet worden ingegrepen in de capaciteit, in plaats van de kaasschaaf te hanteren. Dat resulteerde in de beslissing om de komende jaren drie klinieken te sluiten: Veldzicht, Oldenkotte en 2Landen.

In de omstandigheden die aan dit besluit ten grondslag lagen, is sindsdien niets gewijzigd. Het begrotingsakkoord heeft echter ook een budget gereserveerd van 50 miljoen euro voor regionale werkgelegenheid. De helft daarvan is bestemd voor Veldzicht, waarmee de bezuinigingsnood enigszins wordt gelenigd. Met dit structurele extra budget kan de kliniek voor een substantieel deel open blijven.

Tegelijkertijd heb ik moeten constateren dat in de geprognosticeerde behoefte aan tbs-capaciteit sinds juni van dit jaar niets is gewijzigd. Er is nu al sprake van onderbezetting, en die zou de komende jaren groter worden als de capaciteitsreductie volgens het Masterplan niet zou

plaatsvinden. De geplande teruggang in het aantal bedden zal dus niet al te veel kunnen afwijken van de ramingen in het Masterplan DJI.

Daar komt bij dat de klinieken die voor sluiting in aanmerking kwamen, zijn geselecteerd door toepassing van een aantal criteria. Om te voorkomen dat met het openhouden van Veldzicht de sluitingscriteria – en daarmee niet alleen het hele Masterplan DJI, maar ook het meerjarenconvenant met de brancheorganisaties – opnieuw ter discussie zouden komen te staan, heb ik sinds de publicatie van het begrotingsakkoord gezocht naar een andere bestemming voor Veldzicht, daarbij ook rekening houdend met de specifieke werkgelegenheid in de regio die op grond van het begrotingsakkoord zoveel mogelijk behouden dient te blijven.

Veldzicht blijft een forensisch psychiatrisch centrum, maar zal in omvang worden teruggebracht: van 218 bedden nu naar 54 bedden per 2016. Het betreft 42 tbs-bedden en 12 bedden voor overige forensische zorg. Dit staat overigens los van een kleine groep (deels Longstay-)patiënten met ingewikkelde problematiek, die na «lange omzwervingen» in Veldzicht een goede behandelplek heeft gevonden. Deze patiënten zullen niet onder druk gezet worden om per 2016 al een nieuwe plek gevonden te hebben.

Daarnaast krijgt de kliniek een nieuwe bestemming voor vreemdelingen met een (ernstige) psychische of gedragsstoornis. Het gaat in eerste instantie om vreemdelingen die ingesloten (moeten) kunnen worden, bijvoorbeeld de vreemdelingen die thans in PPC's verblijven, en om de vreemdelingen met een rechterlijke machtiging op grond van de BOPZ.

Ook de vreemdelingen met ernstige psychische of gedragsstoornissen die door het COA worden opgevangen, zullen in Veldzicht kunnen worden behandeld. Naar verwachting zal de in Veldzicht aanwezige specialistische zorg op hoog niveau aanzienlijk betere resultaten kunnen bereiken. Zo wil ik de opvang van deze voor de reguliere vreemdelingenketen zeer lastige groep op een substantieel hoger niveau brengen. Om het COA in staat te stellen asielzoekers met ernstige psychische en gedragsproblemen vaker en sneller door te plaatsen naar deze locatie, is uitgegaan van een groeiscenario. Op termijn zal voor deze groep een capaciteit beschikbaar zijn van 80 tot 100 bedden.

Samengevat biedt Veldzicht in de nieuwe hoedanigheid plaats aan vier verschillende groepen personen: 30 plaatsen voor ongewenst verklaarde tbs-gestelden, 12 plaatsen voor zeer moeilijke tbs-gestelden, 12 plaatsen voor personen met een andere forensische maatregel dan tbs, en 80 tot 100 plaatsen voor vreemdelingen met een ernstige stoornis. De vreemdelingen die worden ingesloten op grond van een bestuursrechtelijke maatregel zullen fysiek gescheiden worden gehuisvest van strafrechtelijk gedetineerden. In totaal heeft de kliniek per 2016 een capaciteit van 134 tot 154 bedden. Hiermee kan blijvend 250 fte werkgelegenheid behouden blijven in Balkbrug.

Op deze manier drukt het openhouden van Veldzicht niet op de afspraken in Masterplan en convenant, omdat het overschot aan tbs-capaciteit er niet onnodig door wordt vergroot. Deze combinatie van doelgroepen, kortom, is niet alleen een goede invulling van de kwalitatief hoogstaande kliniek die Veldzicht is, maar ook een betekenisvolle verbetering in de zorg die vreemdelingen met een psychische of gedragsstoornis wordt geboden.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven